

หัวข้อวิจัย	การเฝ้าระวังการตกค้างของยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้สดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้ดำเนินการวิจัย	นายพูนศักดิ์ บุญยัง นางสาวโสทธิมา ไกรเกตุ นางไพจิตร กมลจิตรุ่งเรือง นางอุบล เจริญพักรณ์
หน่วยงาน	สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตกค้างของยาฆ่าแมลงเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในผักและผลไม้สดที่มีจำหน่ายในตลาดสดประเภทที่ 1 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อเผยแพร่ความรู้การเฝ้าระวังสถานการณ์การตกค้างของยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้สดที่มีจำหน่ายในตลาดสดประเภทที่ 1 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการเก็บตัวอย่างผักและผลไม้สด 1 ชุด (กะหล่ำปลี, แตงกวา, ถั่วฝักยาว, ส้ม และแตงโม) ต่อ ตลาด 1 แห่ง (ตลาดสดประเภทที่ 1 มีจำนวน 8 แห่ง) ทำการตรวจวิเคราะห์หาฆ่าแมลงตกค้าง 2 กลุ่ม คือกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต และกลุ่มคาร์บาเมต โดยทำการเก็บตัวอย่าง 2 ช่วง คือ เดือนธันวาคม 2555 – มีนาคม 2556 และเดือนกันยายน 2556 โดยทำการตรวจวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยชุดทดสอบการตกค้างของยาฆ่าแมลงอย่างง่าย ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข หากพบผล “ไม่ปลอดภัย” ต้องนำส่งตัวอย่างทำการตรวจวิเคราะห์เชิงปริมาณ ณ บริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด สาขา สงขลา แล้วรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ หลังจากนั้นนำค่าการตกค้างของยาฆ่าแมลงมาเปรียบเทียบกับค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits : MRLs) ของมาตรฐานสินค้าเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และค่ามาตรฐาน Codex ผลการศึกษาพบว่า ช่วงที่ 1 (ธันวาคม 2555 – มีนาคม 2556) จากตัวอย่างทั้งหมด 158 ตัวอย่าง พบถั่วฝักยาว 1 ตัวอย่าง ให้ผลเชิงคุณภาพ คือ พบไม่ปลอดภัย แต่ให้ผลเชิงปริมาณต่ำ คือ Not detected และช่วงที่ 2 (กันยายน 2556) จากตัวอย่างทั้งหมด 39 ตัวอย่าง ให้ผลเชิงคุณภาพ คือ พบปลอดภัยทุกตัวอย่าง นอกจากนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแต่ละชนิดวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ พบการตกค้างของยาฆ่าแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตในถั่วฝักยาว และกลุ่มคาร์บาเมตในส้ม ซึ่งปริมาณการตกค้างของยาฆ่าแมลงที่พบต่ำกว่าค่า MRLs ของมาตรฐานสินค้าเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมาตรฐาน Codex การเผยแพร่ความรู้การเฝ้าระวังสถานการณ์การตกค้างของยาฆ่าแมลง โดยกิจกรรมการสร้างเครือข่ายและกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์พบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านสุขภาพ